

Εγκαινιάστηκε η διαβαλκανική φωτογραφική έκθεση για τον Άγιο Δημήτριο τον Μυροβλήτη

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Με επίκεντρο τον Πολιούχο της Θεσσαλονίκης, Άγιο Δημήτριο τον Μυροβλήτη, εγκαινιάστηκε το μεσημέρι της Δευτέρα στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης η διαβαλκανική φωτογραφική έκθεση με τίτλο: «Σε υπέρμαχον η οικουμένη: Ο Άγιος Δημήτριος ο Μυροβλήτης στα Βαλκάνια: Εμβληματικοί λατρευτικοί χώροι, φορητές εικόνες και τοιχογραφίες».

Η έκθεση, που πραγματοποιείται με αφορμή το Β΄ Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο του περιοδικού Θεολογία, αναδεικνύει τη διαχρονική παρουσία και την ιδιαίτερη τιμή προς τον Άγιο Δημήτριο στον βαλκανικό χώρο, από τη βυζαντινή εποχή έως και τις ημέρες μας, μέσα από πλούσιο φωτογραφικό υλικό και σπάνια τεκμήρια λατρείας.

Τα εγκαίνια τέλεσαν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Τασούλας και ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, παρουσία του Μητροπολίτη Σόφιας και Πατριάρχη πάσης Βουλγαρίας κ.κ. Δανιήλ, του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου, του Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας κ.κ. Ιωάννη, Εκπροσώπων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών και Πολιτικών, Δικαστικών και Στρατιωτικών Αρχών.

Ο Γραμματέας της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου και Γενικός Διευθυντής της ΕΜΥΕΕ κ. **Αλέξανδρος Κατσιάρας** καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους στα εγκαίνια της έκθεσης, η οποία συνδιοργανώθηκε από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος και το Υπουργείο Πολιτισμού και υλοποιήθηκε από το περιοδικό Θεολογία και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών μνημείων σε συνεργασία με τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες των Βαλκανίων. «Η συνεργασία αυτή ανέδειξε την κοινή μας εκκλησιαστική παράδοση και κατέστησε δυνατή την πραγματοποίηση της εκθέσεως που εγκαινιάζουμε

σήμερα» σημείωσε ο κ. Κατσιάρας και ευχαρίστησε την Υπουργό Πολιτισμού, κ. Λίνα Μενδώνη, η οποία προτού ακόμη αναπτύξει πλήρως την ιδέα αυτής της εκθέσεως, είπε “Ναι”, χωρίς δεύτερη σκέψη και η οποία λόγω των υποχρεώσεών της στο εξωτερικό δεν μπόρεσε να παραστεί.

Ο χαιρετισμός του Προέδρου της Δημοκρατίας

Στην συνέχεια ο **ΠτΔ** εξέφρασε την χαρά του για την παρουσία του στα εγκαίνια της Έκθεσης και τόνισε: «Ο Άγιος Δημήτριος, ο πολιούχος και προστάτης της Θεσσαλονίκης, αποτελεί ένα τέλειο πρότυπο συνυπάρξεως του υγιούς πατριωτισμού και της οικουμενικής διαστάσεως της Ορθοδοξίας. Είναι ο «φιλόπολις», «ο Σωσίπολις», ο «Σωσίπατρις», «της Θεσσαλονίκης μέγας φρουρός» και ταυτόχρονα «ο υπέρμαχος της οικουμένης». Ο Κωστής Παλαμάς, προσκυνώντας το 1927 τον τάφο του πολιούχου, επανέλαβε τα λόγια του Κων/νου Σάθα ότι ο Άγιος Δημήτριος είναι ο κατεξοχήν των Ελλήνων Άγιος και εκπροσωπεί τον αληθή του Ελληνισμού φοίνικα. Παράλληλα, η σημερινή φωτογραφική έκθεση φανερώνει την οικουμενικότητα του Αγίου ιδιαίτερα στον χώρο των Βαλκανίων.

Αυτή η πόλη που έδωσε τους φωτιστές και εκπολιτιστές των Σλάβων, τους κατεξοχήν εκφραστές του οικουμενικού πνεύματος της Ορθοδοξίας, τον Κύριλλο και Μεθόδιο, έδωσε και έναν οικουμενικό άγιο, τον Μυροβλύτη Δημήτριο, τον οποίο οι σλαβικοί λαοί έκαναν και δικό τους άγιο. Στη Βουλγαρία η τιμή στον Άγιο Δημήτριο είναι πολύ μεγάλη. Διαδόθηκε από τους μαθητές των Κυρίλλου και Μεθοδίου και αγκαλιάζει όλο το πολιτιστικό γίγνεσθαι του βουλγαρικού λαού. Μετά τον 11ο αιώνα το όνομα του Μεγαλομάρτυρος συνδέεται στενά με τον ρωσικό λαό και η τιμή του στα δύσκολα χρόνια των Ταταρικών επιδρομών προσλαμβάνει εθνική σημασία. Την ίδια ευρεία διάδοση λαμβάνει η τιμή του Αγίου στη Σερβία και στη Ρουμανία. Εντυπωσιακή είναι η πληροφορία αγνώστου συγγραφέως του οποίου διασώθηκε διάλογος με τον τίτλο «Τιμαρίων» για την

εμπορική πανήγυρη που την ονομάζει «Δημήτρια». Έμποροι συνέρρεαν από πολλά σημεία όχι μόνο της αυτοκρατορίας, αλλά και από άλλες χώρες, και η γιορτή προσλάμβανε οικουμενικό χαρακτήρα. Στην οικουμενική διάσταση της γιορτής του Αγίου Δημητρίου αναφέρεται και ο Γρηγοράς, ο οποίος μιλάει για τη φήμη του Αγίου Δημητρίου όχι μόνο στην Ευρώπη, αλλά και στην Αίγυπτο, τη Λιβύη, την Αραβία, τον Καύκασο και τις εκβολές της Τυναΐδος.

Ο Άγιος Δημήτριος, ο οποίος συνδύασε τον υγιή πατριωτισμό με την οικουμενικότητα, μας δείχνει ότι στην Ορθοδοξία το υπερεθνικό δεν αναιρεί το εθνικό. Η Ορθοδοξία δεν καταργεί το εθνικό στοιχείο, αλλά και δεν το αφήνει να λειτουργεί διασπαστικά ή απομονωτικά.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο, που καταδίκασε το 1872 τον εθνοφυλετισμό ως αίρεση, δεν καταδίκασε την εναρμόνιση Ορθοδοξίας και εθνικών παραδόσεων, αλλά την εκτροπή στις ακρότητες, όπως η διεκδίκηση κυρίαρχου εθνικιστικής δυνάμεως από την Εκκλησία, η οποία είναι αντίθετη προς το πνεύμα της Αγίας Γραφής και της ορθόδοξου παραδόσεως. Ο ακραίος εθνικισμός ως διχαστικό γεγονός που ταλαιπώρησε και ταλαιπωρεί τη Ν.Α. Ευρώπη, κατατέμνει την οικουμενικότητα της Ορθοδοξίας, καταστρατηγεί την ενότητα των ανθρώπων και έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το κήρυγμα της παγκοσμιότητας και υπερφυλετικότητας της εν Χριστώ σωτηρίας».

Οικουμενικός Πατριάρχης: Ο Άγιος Δημήτριος ανήκει σε όλη την Οικουμένη της Ορθοδοξίας

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης, από την πλευρά του, συμπλήρωσε πως «οι φωτογραφίες της έκθεσης αποκαλύπτουν μια μοναστηριακή κοινότητα, ένα κοινό βίωμα πίστης και λατρείας, το οποίο υπερβαίνει τα όρια των κρατών και ενώνει τους λαούς των Βαλκανίων γύρω από το Μεγαλομάρτυρα. Ο Άγιος Δημήτριος δεν ανήκει μόνο σε μία πόλη, σε ένα μόνο έθνος αλλά σε όλη την Οικουμένη της Ορθοδοξίας».

Πατριάρχης Βουλγαρίας: Όπου κι αν πορευθούμε θα συναντήσουμε ζωντανή τη μνήμη του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου

Ο Μητροπολίτης Σόφιας και Πατριάρχης πάσης Βουλγαρίας κ. Δανιήλ εξέφρασε την χαρά του για την πρόσκληση τονίζοντας ότι «η παρουσία μας και η μεταξύ μας κοινωνία αποτελούν μια ακόμη απόδειξη της ενότητάς μας στην πίστη και στην ελπίδα που όλοι μοιραζόμαστε – ελπίδα που είναι ο ίδιος ο Κύριος και Σωτήρας ημών Ιησούς Χριστός. Ενωμένοι με την πίστη, την ελπίδα και την αγάπη μας, είμαστε ενωμένοι, επίσης, στην τιμή και την ευλάβειά μας προς όλους εκείνους που πριν από εμάς υπήρξαν πιστοί μάρτυρες του Χριστού που, αφού δοκιμάστηκαν στον αγώνα της ομολογίας της πίστεως και του μαρτυρίου για το όνομα του Χριστού, κοσμήθηκαν με «τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ἃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.» (Ιακ. 1,12)».

Σημείωσε, ακόμη, ότι πολλοί εξ αυτών είναι γνωστοί μόνον στον Κύριο άλλοι έχουν δοξαστεί και τιμώνται κυρίως στους τόπους του άθλου τους και υπάρχουν και εκείνοι των οποίων η δόξα ξεπέρασε τα όρια της γενέτειρας και της επίγειας πατρίδας τους, ώστε να αναδειχθούν σε πρεσβευτές προσευχής για όλον τον χριστιανικό κόσμο. «Ένας από αυτούς είναι και ο Άγιος Μεγαλομάρτυρας Δημήτριος ο Μυροβλύτης – η δόξα της Θεσσαλονίκης, ο νικητής των ειδώλων, ο μέγας στρατιώτης και μάρτυρας του Χριστού – με του οποίου την ουράνια μεσιτεία έως και σήμερα ο Θεός επιτελεί θαύματα και δοξάζει το άγιον Όνομά του ανάμεσα στους ανθρώπους σε όλη την οικουμένη» σημείωσε ο Πατριάρχης και συμπλήρωσε: «Σήμερα ευρισκόμεθα στην πόλη του, ευρισκόμεθα στην πόλη όπου αναπαύονται τα μυρόβλητα άγια λείψανά του. Εδώ, είναι ο ναός που επί αιώνες υπήρξε και

παραμένει πόλος έλξεως για πιστούς από κάθε χώρα και λαό της γης. Όπου κι αν πορευθούμε, σε κάθε τόπο όπου ζουν χριστιανοί και ιδιαιτέρως εδώ, στη βαλκανική γειτονιά μας θα συναντήσουμε ζωντανή τη μνήμη του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου: θα αντικρίσουμε περικαλλείς ναούς που φέρουν το όνομά του, θα δούμε εικόνες με το φωτοφόρο πρόσωπό του, και θα συναντήσουμε αδελφούς και αδελφές στην πίστη που επικαλούνται τις προσευχές του και θερμά ικετεύουν την ουράνια μεσιτεία του».

Αρχιεπίσκοπος Αθηνών: “Η Πίστη μάς ενώνει προς ένα κοινό μέλλον”

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος τόνισε: «Ο Άγιος Δημήτριος, προστάτης της Θεσσαλονίκης, δεν ανήκει μόνον σε μία πόλη ή σε έναν λαό, αλλά σε όλους μας. Η φωτογραφική τέχνη αποτυπώνει καλλιτεχνικά τα ιερά αυτά μνημεία. Αλλά τα εκκλησιαστικά μνημεία, ενώ φέρουν το παρελθόν στο παρόν, παράλληλα κοιτάζουν προς το μέλλον. Η βάση της αρχιτεκτονικής και της εικονογραφίας μας δεν είναι ρεαλιστική ούτε φυσιοκρατική, αλλά κινείται σε μία εσχατολογική προοπτική. Η Κτίση αποτυπώνεται, αποκαλύπτοντας κάτι από το μέλλον της. Και αυτό είναι εκείνο που κάνει την εκκλησιαστική μας τέχνη μοναδική. Η βυζαντινή και νεότερη παράδοση των Βαλκανίων είναι πλούσια και πολύχρωμη. Μέσα από τους ναούς, τις τοιχογραφίες, τις ψηφιδωτές παραστάσεις και την αρχιτεκτονική, διακρίνεται ο κοινός παλμός των λαών μας, που έζησαν και πορεύτηκαν με το φως του Ευαγγελίου. Ο Άγιος Δημήτριος, στρατιώτης και

μάρτυρας, γίνεται σημείο αναφοράς όχι μόνο για την εκκλησιαστική ζωή, αλλά και για τη φιλία, τη συνεργασία και τον αλληλοσεβασμό μεταξύ των βαλκανικών λαών. Σε μια εποχή πρωτόγνωρα συγκεχυμένη πολλαπλώς, σε μια εποχή που συχνά δοκιμάζεται η ενότητα, η ειρήνη και η συνεργασία, η σπουδή αυτών των μνημείων λειτουργεί ως υπόμνηση της κοινής μας παράδοσης και ότι η Πίστη μάς ενώνει προς ένα κοινό μέλλον».

Κατόπιν, ο Μακαριώτατος εξέφρασε τα συγχαρητήριά του προς όλους τους συντελεστές αυτής της εκθέσεως, και από πλευράς Εκκλησίας, και στην Επιμελήτρια κυρία Καραγιάννη, που συνέβαλαν στην υλοποίησή της και ευχήθηκε αυτή η έκθεση να ταξιδέψει και σε άλλες βαλκανικές χώρες, ενισχύοντας την αδελφοσύνη και τη σημασία της δημιουργικής συνεργασίας.

Χαιρετισμό απηύθυναν ακόμη, ο εκπρόσωπος της Εκκλησίας της Σερβίας, Μητροπολίτης Νύσσης κ. Αρσένιος και η κα Ναταλία Πούλου, Πρόεδρος Δ.Σ. Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών μνημείων.

Στην συνέχεια οι παριστάμενοι ξεναγήθηκαν στην Έκθεση.

Στην έκθεση παρουσιάζεται η τιμή που αποδίδεται στον Άγιο Δημήτριο στον βαλκανικό χώρο από τη βυζαντινή περίοδο μέχρι και σήμερα. Συγκεκριμένα, προβάλλονται ναοί και μοναστήρια αφιερωμένα στον Άγιο Δημήτριο, καθώς και έργα μνημειακής ζωγραφικής και μικροτεχνίας με εικονογραφικά θέματα που σχετίζονται με τον βίο του. Όπως προκύπτει από την πληθώρα ναών και αντικειμένων που σχετίζονται με τη λατρεία του (ιερές εικόνες, αγγεία, φιαλίδια με μύρο κ.ά.), η βασιλική του Αγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη, όπου από πολύ νωρίς μετά τον μαρτυρικό θάνατό του αναπτύχθηκε το ιερό προσκύνημα, εξελίχθηκε σε ένα μεγάλο εκκλησιαστικό κέντρο, στο οποίο κατέφθαναν προσκυνητές από όλον τον χριστιανικό κόσμο. Σήμερα, οι ναοί που σώζονται προς τιμήν του από τους βυζαντινούς χρόνους μέχρι και τη σύγχρονη εποχή είναι αναρίθμητοι, ενώ οι εκδηλώσεις ευλάβειας των πιστών, που αποτυπώνονται στις πανηγυρικές τελετές και εορτασμούς, συνεχίζουν τη μεγάλη εξάπλωση και διάδοση της τιμής του υπερμάχου της Οικουμένης, του Αγίου Δημητρίου. Στην έκθεση, μέσα από πλούσιο φωτογραφικό υλικό που παρήχθη για τις ανάγκες της, αναδεικνύεται η εξάπλωση της τιμής του Αγίου προστάτη και Πολιούχου της Θεσσαλονίκης σε ολόκληρο τον χριστιανικό κόσμο των Βαλκανίων. Οι ναοί του Αγίου Δημητρίου που παρουσιάζονται στην έκθεση είναι:

Οικουμενικό Πατριαρχείο: Ναός Αγίου Δημητρίου στο Φανάρι, στα Ταταύλα, στην Ξηροκρήνη

Εκκλησία της Σερβίας: Πατριαρχικό Μοναστήρι Ιπεκίου, Μονή Βίσόκι Ντέτσανι,

Μονή Βέλικα Ρέμετα

Εκκλησία της Ρουμανίας: Ναός Αγίου Δημητρίου στη Σουτσεάβα, στο Βουκουρέστι, στη Μονή Căldărușani

Εκκλησία της Βουλγαρίας: Ναός Αγίου Δημητρίου στο Βέλικο Τάρνοβο, στην Παταλένιτσα, στο Μπομπόσεβο

Εκκλησία της Ελλάδος: Βασιλική Αγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη, Ναός Αγίου Δημητρίου στον Μυστρά, Ναός Αγίου Δημητρίου Κατσούρη στην Άρτα

Εκκλησία της Αλβανίας: Ναός Αγίου Δημητρίου στο Βεράτι, στη Μπομπόστιτσα και στην Πολύτσανη

Σημειωτέον ότι στην έκθεση προσφέρονται δωρεάν οργανωμένες ξεναγήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα (πληροφορίες-κρατήσεις στο τηλ. 2310 889 830).

Η φωτογραφική έκθεση λαμβάνει χώρα στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, στο Άλφρεντ Νίτσι, από 15 Μαΐου έως 15 Ιουνίου 2025.

Θημερινά,

Φωτογραφίες: Χρήστος Μπόνης